

Οι αντιδράσεις των παιδιών στο διαζύγιο

Το διαζύγιο αποτελεί μια μεγάλη διάσπαση στον κύκλο της οικογενειακής ζωής αφού περιπλέκει περισσότερο την αναπτυξιακή διαδικασία που βιώνει η οικογένεια την συγκεκριμένη εκείνη χρονική στιγμή.

Έρευνες δείχνουν ότι η οικογένεια χρειάζεται ένα με τρία χρόνια προκειμένου να «δουλέψει» την διαδικασία αυτή, να βρει ξανά την ισορροπία της και να συνεχίσει την «φυσιολογική» της πορεία ανάπτυξης. Το διαζύγιο αποτελεί ένα από τα κύρια γεγονότα που προκαλούν μεγάλη ένταση στη ζωή του ατόμου καθώς πρέπει να προσαρμοσθεί σε δύο επίπεδα, το συναισθηματικό και το πρακτικό. Προσαρμογή στον χωρισμό με όλη την συναισθηματική αναστάτωση που συνεπάγεται και προσαρμογή στην καινούργια ζωή, με προβλήματα στο ένα επίπεδο να επηρεάζουν την προσαρμογή στο άλλο.

Οι αντιδράσεις των παιδιών στο διαζύγιο μπορεί να είναι οι ακόλουθες:

Συναίσθημα αποτυχίας.

Τα παιδιά αισθάνονται συχνά ότι αυτά είναι υπεύθυνα για τους καυγάδες και τον χωρισμό τελικά των γονιών τους. Συνήθως πιστεύουν ότι αν είχαν συμπεριφερθεί καλύτερα οι γονείς τους δεν θα είχαν χωρίσει. Η στάση τους αυτή μπορεί να τα οδηγήσει σε έντονα και διάχυτα συναισθήματα ενοχών.

Φόβος εγκατάλειψης.

Τα παιδιά αρκετές φορές φοβούνται ότι βρίσκονται στα πρόθυρα να «ορφανέψουν». Είχαν την εμπειρία να ζουν με τους δυο γονείς οι οποίοι φρόντιζαν να καλύπτουν τις υλικές και συναισθηματικές τους ανάγκες. Τώρα ζουν μόνο με τον ένα γονιό. Τι θα γίνει αν και αυτός τους εγκαταλείψει; Αν πεθάνει; Μπορεί επίσης να αισθάνονται ότι αφού οι γονείς τους έπαψαν να αγαπούν ο ένας τον άλλον, είναι πιθανό να συμβεί το ίδιο και μ' αυτά.

Ελπίδα επανένωσης των γονιών.

Τα παιδιά πιστεύουν συχνά ότι οι γονείς τους θα είναι ξανά μαζί. Συνήθως πρόκειται για μια απραγματοποίητη προσδοκία που δημιουργείται κατά την περίοδο προσαρμογής στη καινούργια τους ζωή με ένα γονιό, όπως επίσης και με τον θετό γονιό.

Κατηγορώντας την μητέρα για το διαζύγιο.

Τα παιδιά επειδή δεν αντιλαμβάνονται ότι το διαζύγιο είναι κοινή ευθύνη των γονιών, αρκετές φορές κατηγορούν γι' αυτό την μητέρα τους. Επειδή τις περισσότερες φορές ο πατέρας είναι που φεύγει από το σπίτι, φαίνεται ότι η μητέρα

τους τον «πέταξε έξω». Η πεποίθηση αυτή δημιουργεί προβλήματα στη σχέση παιδιού - μητέρας.

Κατηγορώντας τον πατέρα για το διαζύγιο.

Τα παιδιά μπορεί να κατηγορούν τον πατέρα αντί για την μητέρα για το διαζύγιο. Αντιλαμβάνονται την κίνηση του πατέρα τους να φύγει από το σπίτι όχι επειδή «πετάχτηκε έξω» αλλά σαν μια πράξη εγκατάλειψης και της μητέρας και του ίδιου του παιδιού. Αυτό οπωσδήποτε δημιουργεί δυσκολίες στην σχέση πατέρα και παιδιού.

Η μητέρα ο «κακός» γονιός και ο πατέρας ο «καλός» γονιός.

Συνήθως μετά από ένα διαζύγιο η μητέρα εκτός από τον βασικό ρόλο της να φροντίζει το παιδί αναλαμβάνει και αυτόν της επιβολής πειθαρχίας. Το γεγονός αυτό δημιουργεί στο παιδί την αντίληψη ότι είναι ο «κακός» γονιός σε αντίθεση με τον πατέρα που οι αρμοδιότητες του περιορίζονται σε κάποια ευχάριστα πράγματα που θα κάνει μαζί του.

Γονείς που κατηγορούν ο ένας τον άλλον.

Το παιδί αρκετές φορές αισθάνεται ότι οι γονείς του κατακρίνουν ή ακόμα και εξευτελίζουν ο ένας τον άλλον. Αυτό γίνεται στην προσπάθεια του ενός ή του άλλου να επιβεβαιώσει την αθωότητά του και να δημιουργήσει μια συμμαχία με το παιδί. Η αντίληψη αυτή επιβεβαιώνεται τις περισσότερες φορές από την θέση που παίρνουν οι δύο «αντίπαλοι» κατά την διαδικασία του διαζυγίου.

Η επιμέλεια που δίνεται από το δικαστήριο συμβολίζει στα μάτια των παιδιών τους την αθωότητα του ενός ή του άλλου γονιού.

Συναίσθημα χρησιμοποίησης του σαν «πηγή» πληροφόρησης.

Οι γονείς μερικές φορές ηθελημένα ή αθέλητα χρησιμοποιούν το παιδί τους για να μαθαίνουν τις δραστηριότητες του πρώην συντρόφου τους. Όταν το παιδί βρεθεί σε μια παρόμοια κατάσταση, αισθάνεται εγκλωβισμένο στο δίλημμα να συμμορφωθεί με την απαίτηση του ενός γονιού και να απορρίψει τον άλλον.

Ανησυχία ότι θα γίνει στόχος κοροϊδίας από τα άλλα παιδιά.

Αρκετές φορές το παιδί βιώνει το διαζύγιο σαν κάποιο στίγμα που έχει άμεση επίπτωση πάνω του. Γι' αυτό προσπαθεί να κρύψει το γεγονός αυτό από τα άλλα παιδιά. Στην προσπάθειά του να κρατήσει το μυστικό αυτό κρυφό περιορίζει τις σχέσεις του με τους συνομηλικούς του από φόβο μήπως μαθευτεί.

Συναίσθημα αυξημένης υπευθυνότητας.

Τα παιδιά συχνά νοιώθουν την ανάγκη να πάρουν την θέση του γονιού που απουσιάζει, να τον υποκαταστήσουν, συμμετέχοντας περισσότερο στα πράγματα του σπιτιού και επίσης προσπαθώντας να ικανοποιήσουν τις συναισθηματικές ανάγκες του γονιού με τον οποίο μένουν μαζί.

Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το παιδί να αναλαμβάνει ρόλο γονιού το οποίο σε ακραία μορφή του στερεί την φυσιολογική συναισθηματική του ανάπτυξη.